

Jezna brigada

Bratje in sestre!

Pričakujemo, da bo buržoazni tisk zamolčal novico o torkovem nočnem streljanju na špansko veleposlaništvo v Londonu ... To je že tretjič v zadnjem mesecu, da je sistem snel krinko tako imenovane 'svobode informiranja' in poskusil skriti dejstva o lastni ranljivosti .

'Oni' poznajo resnico o BBC na dan pred farso izbora za miss sveta; 'oni' poznajo resnico o uničenju lastnine sodnikov vrhovnega sodišča; 'oni' poznajo resnico o štirih Braclayevih bankah, ki so zažgane ali hudo poškodovane; 'oni' vedo tudi, da se širi dejavno nasprotovanje njihovemu sistemu.

Jezna Brigada ne prevzema odgovornosti za vse. O nas se bo že slišalo. Včeraj zvečer smo streljali na špansko veleposlaništvo v solidarnosti z našimi baskovskimi brati in sestrami. Bili smo previdni, da ne bi zadeli svinj, ki so stražile stavbo kot predstavniki britanskega kapitala v fašistični Španiji. Če Britanija sodeluje s Francijo v tem 'legalnem' linču resnice, bomo prihodnjič bolj skrbno izbrali cilje.

Solidarnost & Revolucija, Ljubezen

Communique, The Angry Brigade¹

¹ *The Angry Brigade 1967–1984, Documents and Chronology, druga izdaja 1993, Elephant Editions, str. 23.*

² *Ime The Angry Brigade je skovanka, prevzeta od starih francoskih upornikov 'Enrages' in anarhističnih brigad iz Španske državljanske vojne ter tudi refleksija na angleške Angry Young Man iz 50. let našega stoletja. V dobesednem prevodu bi govorili o 'Jezni brigadi' ali 'Brigadi jeznih'. Glede na simboliko začetne črke 'A' dobesedni prevod izgubi veliko ideološkega pomena, vendar bom v nadaljevanju Angry Brigade poslovenil v 'Jezno brigado'.*

³ *"Fašizem & nasilje bosta uničena. Veleposlaništva (špansko je bilo obstreljevano v torek, op. GD), vodilni policisti (pigs), spektakli, sodniki, lastnina. Communiqué 1, The Angry Brigade." The Angry Brigade 1967–1984, Documents and chronology, druga izdaja 1993, Elephant Editions, str. 24.) Špansko veleposlaništvo so napadli v noči z 2. na 3. december 1970. Žrtev ni bilo, gmotne škode tudi ne, ker je samo en strel zadel okno na stavbi.*

Poleg militantnih irskih katoličanov in nacionalistov, ki se proti britanski kroni krvavo bojujejo že celo večnost, so britanski otok z oboroženim bojem konec 60. in na začetku 70. let močno razburjali pripadniki/ce skupine Angry Brigade.² Po nekaj nepojasnjenih oboroženih napadih, ki jim britanski mediji niso namenili večje pozornosti, so se jezni brigadisti z obvestilom za javnost prvič oglasili 5. decembra 1970 v londonskem časopisu 'International Times'. Nekaj dni kasneje je bil v istem časopisu objavljen komunike, kjer so jezni brigadisti natančneje napovedali tarče napadov v razrednem boju proti kapitalističnim odnosom v državi.³ Že v ciljih boja je očitna temeljna razlika med Jezno brigado in Irsko republikansko armado, ki si je kot osnovo za nasprotovanje britanski državi zastavila svobodni Ulster in enotno Irsko.

Boj proti industrialcem in kapitalizmu v Britaniji ima dolgo tradicijo, ki sega na začetek 19. stoletja – od ludistov in čartistov do sodobnih sindikalnih gibanj. Vedno pa je obstajala dihotomija med uradnim delavskim gibanjem in njegovimi organizacijami ter nenadzorovanimi skupinami in posamezniki, ki so se anonimno odločali za neposredne, pogosto individualne akcije, ki so bile usmerjene proti razredu kapitalistov in njihovi lastnini. Pred tridesetimi leti so postajali sindikati in industrijski delavci v Britaniji čedalje bolj instrumentalizirani in čedalje manj radikalni. Na drugi strani pa je ostala manjšina delavcev, ki je zunaj institucij, najpogosteje z državljansko neposlušnostjo, bojkotom in/ali sabotažami, izražala nezadovoljstvo in grenila življenje delodajalcem. Prav nenadzirani, svobodni del delavskega gibanja je zrušil mit o pasivnem in stabilnem angleškem delavskem razredu, ki je nastal po industrijskem boomu in relativni blaginji srednjega razreda v 50. in zgodnjih 60. letih. Izgubi urejenega delavskega imidža zadovoljnega srednjega razreda sta botrovala tudi 'čedalje večje število tujih delavcev in žensk v proizvodnih panogah in hiter razvoj terciarnega sektorja' (Weir, 1993, str. 16).

Konec 60. in začetek 70. let so poleg tega zaznamovale tudi internacionalizirane oborožene kampanje evropske urbane gverile proti mednarodnim predstavništvom evropskih fašističnih držav, predvsem Španije in Grčije. Hrati so evropski gverilci podpirali sobojevnike, ki so se uprli vojaškim huntam v Južni Ameriki. Poleg razlogov za razdejanje v državah, kjer so nastale, so imele urbane gverilske skupine v Evropi (RAF, Rdeče brigade, Direktna akcija) skupen cilj: slabljenje in končno padec fašističnih režimov ter vladajočih kapitalističnih odnosov nasploh. V okviru teh akcij niso bili redkost napadi na ameriška diplomatska in poslovna predstavništva, predvsem zaradi imperialistične politike Bele hiše, še posebej v Vietnamu.

V 60. letih so si Britanci zapomnili številne napade na španske institucije na Otoku, ki so bile simbol Francovega fašizma, in na domače državne institucije, ki so bile nekakšen podporni stolp kapitalističnih odnosov. Tarča policije so bili pripadniki takrat že

znanih levoradikalnih skupin. Po bombnem napadu na Bank of Spain 9. februarja 1969 v Liverpoolu, je policija aretirala anarhista Alana Barlowa in Phila Carverja, ki sta bila pripadnika '1st of May Group'.⁴ V nekaterih interpretacijah se je pokazala ključna naveza med anarhisti iz Skupine Prvega maja in prvotnim jedrom Jezne Brigade ali celo poenotenje teh skupin, čeprav težko rečemo, da je bila Jezna brigada izključno anarhistična družina.

Od poletja 1968 sta bili univerzi Oxford in Essex po radikalnih študentskih dejavnostih podobni Sorbonni in Nanterreju. Britansko študentsko sceno je navdušil veseli pariški maj, še posebej nauki in početja 'situacionistov'.⁵ Situacionizem je dobil močne korenine na podtalni založniški sceni, ki je bila najbolj razvita radikalna dejavnost v takratni Britaniji in večinoma v rokah anarhistov. Če temu dodamo še malo bohemstva, ki je bilo priljubljeno med tedanjimi študenti in britansko inteligenco, smo že zelo blizu sintagmi Anarchy in the UK. Ali kakor je recept zanjo zapisal Tom Vague v knjigi 'Anarchy in the UK – The Angry Brigade': "Vzameš nekaj angleškega razočaranja, temu dodaš nekaj francoskega situacionizma in razstrelivo, pa še nekaj španskega anarhizma in BANG! Dobiš anarhijo v Veliki Britaniji. (Tukaj je seveda še vpliv ameriških skupin Weatherman⁶ in Črnih panterjev)." (Vague, str. 30)⁷

Na drugi strani je bil v času obstoja in delovanja Jezne brigade prav anarhizem zelo priljubljen med Britanci⁸, vendar so se takratne najbolj dejavne anarhistične skupine omejile od nasilnih akcij Jeznih brigad⁹.

Čeprav je britanski državi uspelo obsoditi pet državljanov kot pripadnike/ce Jezne brigade, do danes ni mogoče povsem z gotovostjo trditi, ali so bili obsojenci res jezni brigadisti. Revolucionarna zarota je bila tako uspešna, da so pripadnike Jezne brigade pogosto zmerjali z mirnimi sosedi (boys next door)¹⁰ ali z večglavo hidro, kakor jih je imenoval novinar Alan Burns (Vague, 1997, str. 126). Na tem je temeljila uspešna taktika brigadistov, ki so se predstavljali kot moški ali ženska, ki so tukaj zraven vas, torej vsepovsod.

O Jezni brigadi ni bilo objavljenega veliko napisanega gradiva. Zato sledi krajša kronologija najodmevnejših akcij britanskih brigadistov ter usode obsojencev za početja Jezne brigade. Na podlagi komunikacijev je mogoče določiti ideološko plat Jezne brigade, njen razredni boj ter koketiranje s situacionizmom in anarhizmom. Čeprav po oboroženih napadih niso pustili niti ene smrtne žrtve¹¹, je že nastanek Jezne brigade potrdil staro pravilo, da država hitro stopnjuje represijo kot odgovor na neposredne akcije manjših inkriminiranih skupin in hkrati kot izgovor za razčiščevanje z vsemi drugimi nelojalnimi državljani.

⁴ Skupina Prvega maja, skupaj z Mednarodnim Revolucionarnim Solidarnim Gibanjem (IRSM) prihaja s španske CNT anarhisindikalistične scene, ki se je internacionalizirala po umoru znanega španskega gverilca in antifrancista Francisca Sabate l. 1960. (Vague, 1997, str. 27) 'Prvomajska skupina' se je v Veliko Britanijo naselila l. 1966 in je postala znana po napadih na španske in ameriške diplomate.

⁵ Vpliv situacionizma v Veliki Britaniji se čuti od 50. let, vendar šele maj 1968 velja za dejanski začetek situacionizma na Otoku. Največji vpliv so imeli škotsko-italijanski beatnik Alex Trocchi, avtor 'Cain's book', 'Youn Adam' in quasisitu (proto-internet) Projekt Sigma. (Vague, 1997, str. 25)

⁶ Weather Underground je bila oborožena politična skupina, ki je delovala v Kaliforniji. Pripadniki prihajajo iz vrst mlajših delavcev, ki so blizu Black Liberation Army in črnskemu nacionalističnemu gibanju nasploh. (Rubenstein, 1987, str. 82)

⁷ O anarhiji v Veliki Britaniji so samo nekaj let kasneje, leta 1976, peli punkovski prvoborci Sex Pistols, kar je delno zaslu-ga njihovega managerja Malcolma McLarena, ki je po managerski epizodi z New York Dolls v ZDA britanski družbi ponudil 'Anarchy in the UK' spektakel dodobra v duhu lastnih študentskih dnevov in navdiha nad Situacionistično internacionalo.

⁸ *Anarhizem je bil uporniška faza za mlade Britance, kot je to bil komunizem v 30. letih. (Woodcock, 1986, str. 387) Zelo znan je bil Komite 100, ki je vodil kampanjo za jedrsko razorožitev, potem časopisa Freedom in Black Flag (ki izhajata še danes) ter Anarchist Times, Clydeside Anarchist, Ludd in podobni. Anarhistični centri so ostali London in Glasgow, mladi britanski anarhisti pa so bili bližje ghandizmu kot Bakuninovemu aktivnemu in ne tudi nasilnemu uporju delavskega razreda proti državnemu sistemu represije.*

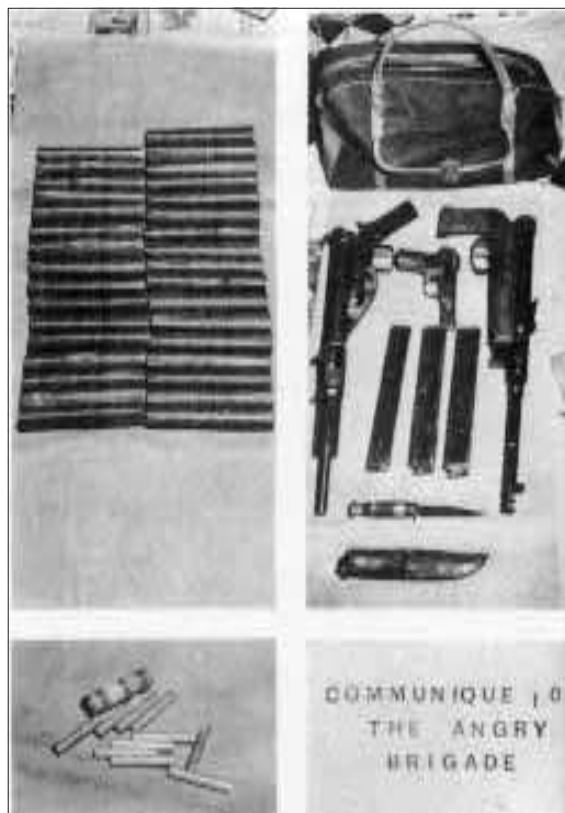
“Čedalje bolj se bližamo”

Rojstni dan Jezne brigade ni znan in tudi ni zapisan v kronologijah, ki so jih objavljali avtorji¹² knjig in besedil o The Angry Brigade. Znan je prva akcija, ki so jo brigadisti izvedli v noči med 2. in 3. decembrom 1970, ko so s pehotnim orožjem streljali na frankistično veleposlaništvo v Londonu. Streljanje je bilo del mednarodne kampanje solidarnosti oziroma proti sojenju šestim zaprtim Baskom, The Burgos Six, o katerih niso poročali niti britanski mediji. V tej akciji se je prvič pokazala povezava med Jezno brigado in Mednarodnim revolucionarnim solidarnim gibanjem (IRSM) in Skupino prvega maja, ki sta tudi sodelovali v tej mednarodni kampanji.

Jezna brigada je dva dni po napadu poslala medijem prvi komunikacije in se uradno vpisala na seznam državnih sovražnikov. Britanski policiji ni uspela nikomur pripisati več kot 50 drugih hujših oboroženih napadov na državne institucije in poslovna poslopja, ki so se zgodili v Veliki Britaniji od leta 1967 do konca leta 1970¹³. V igri so bile do tedaj znane skupine MPLA, UDA ali IRA – Jezna brigada je bila nekaj novega.

Nekaj dni kasneje, 8. decembra, so bile organizirane množične demonstracije proti novemu zakonu o odnosih v industriji (Industrial Relations Bill), ki ga je določila torijska vlada. Ponoči je bil izveden bombni napad na vladni urad za zaposlovanje in proizvodnjo, za katerega je odgovornost naslednji dan prevzela Jezna brigada. Po ponovnih demonstracijah, 12. januarja 1971, sta novi bombi poškodovali hišo ministra za zaposlovanje Roberta Carra. Jezne brigade so poslale kratko obvestilo za javnost: “Robert Carr jo je dobil nocoj. “Čedalje bolj se bližamo” – Komunikacija 4. Jezna brigada” (Vague, 1997, str. 36). Telefonske grožnje so zasule veliko drugih vladinih uradnikov in v številnih anonimnih klicih, ki jih ni mogoče pripisati samo domnevnim brigadistom, lahko zasledimo identifikacijo širšega kroga ljudi z Jezno brigado.

Po napadu na Carrovo hišo je bila v iskanje napadalcev vključena posebna enota Scotland yarda, ki se je odločila za metodo pritiska na znane levičarske skrajneže. Rezultat: aretaciji junkieja Jake Prescottta in bombaša Iana Purdya¹⁴. Potem je policija na informativni pogovor privedla tudi škotskega anarhista Stuarta

Orožje Jezne brigade?

Christieja¹⁵, ki je pravkar prišel iz Španije, kjer je zaradi poskusa atentata na Franca preстал triletno zaporno kazen

Medtem ko so se nadaljevale racije, aretacije in zaslišanja osumljenih, so se oboroženi napadi stopnjevali. Policisti so mrzlično iskali dokaze proti Prescottu za napad na reporterski kombi, BBC, ki je spremljal izbor za miss sveta. V sodelovanju s policijo je časopis Daily Mirror že ponujal 10.000 funtov nagrade za informacije o napadalcih. Ob pomanjkanju policijskih dokazov je The Times začel pisati o Jezni brigadi kot o izkušenih profesionalcih (Weir, 1993, str. 49)¹⁶, Scotland Yard pa jim je pripisal že kar 14 kaznivih dejanj: od streljanja na špansko veleposlaništvo do napada na Carrovo hišo. Policijski strokovnjaki so dobili nalogo dokazati, da vse podtaknjene bombe prihajajo iz iste jezne delavnice.

V šesti izjavi za javnost 19. februarja 1971 je Jezna brigada napovedala nove akcije proti britanski vladi. 'Naš napad je nasilen' ... Naše nasilje je organizirano. Ni vprašanje, ali bo revolucija nasilna. Organiziran oborožen boj in organiziran teror¹⁷ gresta skupaj. To je taktika revolucionarnega razrednega gibanja. Kjer dva ali trije revolucionarji uporabljajo organizirano nasilje za napad na razredni sistem ..., tam je Jezna brigada ... Nobena revolucija ni zmagala brez nasilja ..." (Vague, 1997, str. 42). Domnevni tiskovni predstavnik Jezne brigade je istega dne poklical uredništvo krajevnega časopisa v Essexu in posebej napovedal kampanjo proti britanski konservativni stranki zaradi njene politike v Južni Afriki in podpore tamkajšnjemu rasističnemu režimu.

Leta 1971 je bilo največ akcij Jezne brigade. Marca so brigadisti z nekaj molotovkami, vrženimi na urade konservativne stranke, praznovali sto let Pariške komune: "Praznujemo našo REVOLUCIJO, ki ne bo nadzorovana. Naša revolucija je avtonomna akcija nižjih slojev – ustvarjamo jo SAMI ... Naša strategija je jasna: Kako lahko uničimo sistem? Kako lahko ljudstvo prevzame moč? Moramo NAPASTI ... Verjamemo v avtonomni delavski razred. Smo njegov del. In pripravljani smo dati svoja življenja za našo osvoboditev. Moč ljudstvu. Komunique 7. Jezna brigada." (Vague, 1977, str. 46)

Aprila 1971 se je uradno začel postopek proti Prescottu in Purdieju. Hkrati je Brigada poslala molotovko in opozorilo 'The Times'-u: "Uporabljali jih (molotovke, op. GI) bomo. Veliko junija in julija. Revolucija zdaj!". (Vague, 1977, str. 50) Po že omenjenem napadu na kombi BBC je Jezna Brigada pokazala smisel za spektakl z bombo, ki je na delavski praznik 1. maja 1971 priletela na znani Biba's butik v londonskem Kensingtonu. Ekstravagantno središče podtalne mode je postalo tarča napada, ker je bila ena izmed oblik kapitalističnega izkoriščanja. Kratka obrazložitev je prišla s komuniquejem številka 8: "Edino kar lahko naredite z modernim hišami za sužnje – imenovani butiki – je UNIČITI JIH." (Vague, 1997, str. 51) S tem se je Jezna brigada potrdila v družbi spektakla, vendar je bil njen prispevek surovo uničenje.

⁹ V britanskem anarhističnem časopisu 'Freedom' sicer hvalijo 'briljantno tehnično izpeljano bombno kampanjo Jezne brigade', ki so v neposrednem nasprotju z ideali, ki jih Jezna brigada ponuja v izjavah. 'Poskušali so delovati kot elita in pustiti navadne ljudi v vlogi gledalcev njihovih akcij. To je daleč od 'prebujanja množic' in se izraža v strahu pred 'anarhizmom in anarhističnimi idejami, kar je pomembno pripomoglo k naši trenutni impotenci.' (Weir, 1993, str. 9)

¹⁰ Podobna primerjava je bila tudi v zvezi z Rdečimi brigadami.

¹¹ 'Nismo morilci. Napadamo lastnino in ne ljudi... Samo fašisti in vladni agenti napadajo javnost', Komunique 5, 27. januar 1971. (Vague, 1977, str. 40) V istem obvestilu za javnost Jezne brigade obsojajo takratno britansko demokracijo za največji teror in izkoriščanje ljudi v zgodovini Kraljestva.

¹² Poleg avtorice Jean Weir in avtorja Toma Vagua je kronologijo mogoče poiskati tudi na internetu, vendar ni nikjer zapisano, da bi Jezno brigado utemeljili ti in ti ljudje, takrat in takrat na tem in tem mestu.

¹³ Kasneje, na sojenju domnevnim pripadnikom Jezne brigade, so tožilci kot prvo akcijo brigadistov navedli bombni napad na policijsko postajo v Paddingtonu, 22. maja 1968 (Weir, 1993, str. 43).

¹⁴ Prescott je bil zaprt zaradi narkotikov. Med pogovorom v celici je zatrdil, da njegovi prijatelji lahko podtaknejo bombe kjerkoli. To je bil dovolj trden dokaz tožilcem, da Prescotta obsodijo na 15 let ječe. Kasneje so mu kazen zmanjšali na 10 let. Purdie je že bil obsojen na devetmesečno zaporno kazen zaradi napada z molotovko na enega izmed Ulstrskih uradov. V njegovem policijskem kartonu je zapisan kot 'prosituationist'. Ni mu uspelo prepričati policijo, da je bil ob napadu na Carra v Edinburghu. (Vague, 1997, str. 35–38)

¹⁵ Christie je pred tem imel predavanje, ki ga je v čitalnici 'Freedom Pressa' organiziral Mednarodni črni križ, anarhistična skupina, ki solidarno pomaga političnim zapornikom in drugim žrtvam državne represije. Na tem predavanju so, kot navaja Vague, prvič navedena idejna izhodišča Jezne brigade. Nekaj dni kasneje je bilo sklenjeno sodelovanje med Skupino Prvega maja in Jezno brigado. (Vague, 1997, str. 30)

¹⁶ V drugih časopisih so o Jezni brigadi pisali kot o 'posebni enoti', 'fronti', 'trdem anarho jedru', 'komunistih', 'bombaših'... Govorice so zapisale Jezne brigade v komuni-keju št. 6, 18. marca 1971. (Vague, 1997, str. 45)

¹⁷ V Britaniji je bilo poenotenje terorizma in zločina vodilno načelo vladne politike do IRA v času M. Thatcher. Na podlagi tega britanska vlada ni

Posebej odmeven je bil tudi napad na računalniški center Scotland Yarda, ki je bil del uravnovešene akcije neformalne koalicije Skupine prvega maja, Jezne brigade in skupine Marius Jacob. Žrtve so bile Britanske železnice, Ford, Rolls Royce in Rover oziroma nosilci, ki združujejo kapital in delajo na vzpostavitvi svetovnega trga, ki bo še bolj izkoriščal delavski razred. Po teh akcijah je Jezna brigada dokončno postala državni sovražnik številka ena. Policijski uradniki so se julija 1971 odločili za akcijo: "Poišči in uniči!" (Weir, str. 57). Začele so se racije in aretacije v hipijevskih komunah, med različnimi podtalnimi (ne)političnimi organizacijami in v celotni subkulturi, ki je bila ocenjena kot nevarna za obstoječi družbeni red. V eni izmed racij na narkosceni je policiji po naključju prišla v roke fotografija, na kateri sta bila od prej sumljiva Anne Mendelson in Jim Greenfield.

Čeprav je policija poostrila nadzor nad državnimi institucijami in dala bolj močno zaščito njenim uradnikom, je jeznim brigadistom zadnjega julijskega dne uspelo poškodovati hišo državnega tajnika za trgovino in industrijo. Petnajst dni kasneje je močno počilo v naborniškem centru v Hallowayu. To je bil uradno zadnji bombni napad, ki ga pripisujejo Jezni brigadi. Brigadisti so ga izvedli v podporo irskim bratom in sestram oziroma proti britanski imperia-listični politiki v Severni Irski. Naslednji komunike ¹⁸ je bil navdihljen z razrednim bojem in je pozival nezaposlene Britance(ke), naj ne vstopajo v britansko vojsko, ki ščiti 'dobiček nekaj bogatih svinj in politike, ki so lačni moči' (Vague, 1997, str. 60).

Tisto poletje so John Barker, Hilary Creek, Jim Greenfield in Anna Mendelson v najetem stanovanju v Stoke Newingtonu delali na prosituacionistični urbanistični analizi zakona o financiranju stanovanjske gradnje (House Financing Bill) in pripravljali nenasilno kampanjo za osvoboditev Purdiea in Prescotta. Člani te majhne stanovanjske skupnosti, ki so se na tem naslovu prijavi pod lažnimi imeni in so račune plačali z ukradenimi čeki, so pogosto hodili v Pariz, ker je Barker pripravljaval angleški prevod Guy Debordove knjige Družba spektakla. Na enem teh potovanj je policija zasledila Mendelsonovo. Dvajsetega avgusta je sledila jutranja racija v njihovem najetem stanovanju ¹⁹, ki se je končala z aretacijami Barkerja, Creekove, Greenfielda in Mandelsonove.

V isti soseski je policija v naslednjih dneh ponovno aretirala prej izpuščenega Christija in prvič Chrisa Botta. Vse aretacije so bile izpeljane pod obtožbo konspirativne dejavnosti, ki naj bi pripeljala do bombnih napadov od 1. januarja 1968 do 21. avgusta 1971, ter za ilegalno posedovanje orožja in (raz)streliva.

Greenfield je bil dodatno osumljen krivde za eksplozijo maja 1970, oktobra 1970 pa skupaj z Mendelsonovo tudi napada v Manchestru. Skupaj z Barkerjem in Christijem sta bila osumljena tudi nelegalnega posedovanja razstreliva. Christie je bil osumljen še nelegalnega posedovanja streliva in eksplozivnih snovi. Poleg tega naj bi Creekova skupaj z Barkerjem in Greenfieldom pred sodiščem

odgovarjala še za domnevno krajo avtomobila.

Čeprav je policija trdila, da je Jezno brigado aretirala v celoti, so se napadi s podpisom brigadistov nadaljevali. Vojašnice in poslovne stavbe so bile najpogostejše tarče, zadnji komunike²⁰ pa je prišel po napadu na hišo birminghamskega poslovnega, čigar delavci so že nekaj časa stavkali. Zaradi domnevne naveze z aretiranimi osebami iz Stoke Newingtona sta bili jeseni ujeti Angela Weir in Pauline Conroy. V naslednjih šestih mesecih je sledilo še nekaj napadov na državno lastnino, vendar Jezna brigada ni več prevzela odgovornosti.

Maja 1972 se je začel sodni postopek, ki ga poznamo kot sojenje osmerici iz Stoke Newingtona ali redkeje kot sojenje Jezni brigadi. To je bilo najdaljše sojenje v zgodovini britanskega pravosodnega sistema (Weir, 1993, str. 63).

Proces je trajal štiri mesece in tožilci so poskusili dokazati, da je 25 bombnih napadov v letih 1968 – 1971 delo osumljenih²¹. Temelj obtožbe je bila zarota proti državi, edini dokaz pa orožje in razstrelivo iz stanovanja, čeprav strokovnjaki na inkriminiranih predmetih niso našli prstnih odtisov osumljenih. Zato je obstajal dvom, da je policija dokaze podtaknila.

Obramba je sojenje poskusila predstaviti kot politični proces, vendar je glavni sodnik takšno interpretacijo odločno zavrgel, ker je 'politično sojenje sojenje ljudem zaradi njihovih političnih stališč. Tega pa v Britaniji ni.' (Weir, 1993, str. 66)

Policija je na sodišče pripeljala veliko prič, ki so pogosto spremenjale izjave. Spremenjen je bil celo prvotni policijski zapisnik, ki so ga zastavili po aretaciji četverice. Greenfield, Mendelsonova, Creekova in Barker so bili 6. decembra 1971 obsojeni na deset let zopora zaradi zarote, katere cilji so bili oboroženi napadov. Drugi so bili oproščeni, tako kot še dve osebi²², ki ju je policija iskala zaradi istega suma.

Članice Jezne brigade?

želela pogajanja s 'kriminalci' iz Ire (Rubenstein, 1987, str. XV). Nekateri politiki so terorizem označili za zločin, ki naj bi bil političen, ali norost, zakrito z masko ideologije. "Zločin je zločin", je govorila M. Thatcher 1981. leta, ko je ovrгла možnost, da bi zaprti pripadniki Ire dobili status političnih zapornikov (ib, str. 19).

¹⁸ *Komunike s 17. avgusta je bil naslovljen 'The Moonlighters Cell Communique', v čast znanemu irskemu revolucionarju Captaina Moonlighta, ki se je v 19. stoletju bojeval za svobodno Irsko.*

¹⁹ *Policija je odvzela pištolo, ki naj bi bila uporabljena v napadu na špansko veleposlaništvo, potem nekaj detonatorjev in tiskano gradivo, ki naj bi pokazalo, da je skupina vpletena v pisanje komunikeja Moonlighter Cell. (Vague, 1997, str. 61) Poleg tega naj bi imeli še nekaj eksploziva, dve brzostrelki in naboje. (Weir, 1993, str. 59)*

²⁰ *Zadnji komunike je datiran z 20. oktobra 1971. V njem brigadisti obširno razlagajo, zakaj so napadli 'Bryantovo šestsošno stanovanje'. Šesterico iz Stoke Newingtona in politične zapornike v Severni Irski so razglasili za zapornike delavskega boja. "Ne moremo povedati, kdo je ali ni pripadnik Jezne brigade. Lahko rečemo samo to: Brigada je pousod. Brez centralnega komiteja in brez hierarhije, ki bi podrejela naše pripadnike, mi lahko*

poznamo prijatelje med tujimi ljudmi in njihovimi dejstvi. Imamo jih radi, sprejemamo jih kakor znamo. Druge celice, oddelke, skupine.” (Vague, 1997, str. 75)

21 V istem času naj bi bilo 123 znanih napadov na lastnino. (Weir, 1993, str. 65)

22 Jerry Osner in Sarah Poulikakou sta z Barkerjem pogosto hodila naokrog in ga seznanjala z dejavnostmi znotraj različnih skupnosti.

Člani Jezne brigade?

A N A R C H Y I N T H E U K

The Stoke Newington 8

All of the Stoke Newington 8 deny the charges against them. All the defendants who have given evidence have attacked terrorism, and have from the Angry Brigade as fairly innocent to the clear exception. But they have recognized the Angry Brigade's actions as reflecting the feelings of thousands. They have described their involvement in organizing and carrying out Communist Union activities, and now they present them to the public as political activity. The prosecution are smashed with a light assembly booklet, request the court and a virtual blackout for the massed press. Those who, the state wishes to destroy, it first makes anonymous...

The defendants:

Top left to right: John Barker, Chris Pratt, David Wright, David Wright.
Bottom left to right: John Barker, Chris Pratt, David Wright, David Wright.

'Oz' #45, November 1972.

Od 12 aretiranih je bilo sedem izpuščenih, Jaku Prescottu pa je bila kazen znižana s 15 na 10 let zapora. Država si je še enkrat oprala roke pred konservativno javnostjo in še enkrat ignorirala dejstvo, da je teror, ki ga je pripisala Jezni brigadi, odgovor na državno politiko.

Več kot 600 ljudi je demonstriralo proti sojenju, medtem ko so v britanskem tisku izhajale številne sociološke, psihološke in podobne novinarske analize dejanj Jezne brigade. Kot odgovor na paranoično pisanje etabliranega tiska je bil v 144. številki časopisa 'It' 14. decembra 1972 objavljen tudi 14. komunike Jezne brigade, ki ga je podpisala Celica Geronimo: "... Preveč ljudi ima pripadnike Jezne brigade zgolj za bombaše, ki uresničujejo sanjarjenje množic o razstrelitvi njihovih šefov (ki so vsi neškodljivo izkopani, zakovani v en sam eksplozivni trenutek). TODA MI NE ŽIVIMO Z BOMBAMI. NE MOREMO DIHATI PREK NAŠIH DETONATORJEV. SVOJEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA NE IMENUJEMO TNT ... Sojenje Jezni Brigadi je sojenje v odsotnosti Jezne brigade ... Niso nas ujeli in nas ne morejo ... Poznamo resnico in svinje poznajo resnico ... osmerica iz Stoke Newingtona je nedolžna. Prej ali slej bodo svobodni. Prej ali slej nas boste spet slišali ... Vsako zločinsko sojenje ignorira prave zločince ..." (Vague, 1997, str. 123.)

Naslednji komunike Jezne brigade je bil objavljen skoraj deset let pozneje. Od oktobra 1981 se je boj nadaljeval v spremenjenih okoliščinah, novi tovariši so napadali institucije Nata in nuklearke ter se bojevali proti vzhajajočemu militarizmu v hladni vojni. Ne obstajajo več stari RAF, Direktna akcija, Rdeče brigade, tudi stara Jezna brigada ne, prišel pa je čas za ponovno delovanje. Brigada je spet jezna.

Jezna brigada v novem komunikeju piše, da se je v prejšnjih letih bojevala v Franciji, Italiji, Španiji, Nemčiji in ZDA. "Socialna revolucija ne bo zgrajena na truplih starih vladarjev ali njihovih poslušnikov: zgrajena bo samo(še), ko bo ljudstvo prevzelo nadzor nad svojim življenjem, ko bo obranilo svojo neodvisnost, zavrnilo državo, moč politikov, avtoritarni življenjski slog ter tržne vrednote potrošništva, ki nas izsiljuje od rojstva do smrti ... Želimo samoupravno družbo kot edini temelj, na katerem lahko zgradimo pravičnejši in libertarni svet zase in za svoje otroke. Narasla moč države, agresivna konfron-

tacijska politika vlade M.Thatcher, zlom svobodne kolektivne menjave in dogovora v vsakdanjem življenju, čedalje hujše odtujevanje ljudi od procesa odločanja itd. kažejo na eno samo smer akcije. Zavrniti in upreti se moramo neuklonljivi eroziji naše humanosti in upanj s katerimikoli razpoložljivimi sredstvi. VEMO, KAJ BOMO NAREDILI GLEDE TEGA – KAJ PA VI? JEZNA BRIGADA II (IRSM). (Weir, str. 70–71) Spomladi 1982 je Braker odšel iz zapora.

Nova Jezna brigada je napadla urade konservativne stranke v Manchestru in Leedsu, naslednji komunike pa je že podpisalo Uporniško gibanje Jezne brigade IRSM, ki naj bi se pridružilo dobro organizirani skupini Razredna vojna (Class War). To je tudi potrjeno v zadnjem komunikeju iz oktobra 1984.

Mendelson je bil januarja 1988 aretiran zaradi trgovine z mamili, Barkerja pa so spet ujeli julija 1990, ko je poskusil priti v Veliko Britanijo s ponarejenimi dokumenti.

Join the Angry side

Jezno brigado je imel marsikateri sodobnik za norce, teroriste, avanturiste, ki jih je obsojal, ne da bi poskusil razumeti njene razloge, kar je posebej značilno za državne institucije. Zato je še bolj pre-setljivo stališče takratnega anarhističnega gibanja v Veliki Britaniji, ki se je omejevalo od direktnih akcij jeznih brigadistov-avanturistov. Po njihovem mnenju so akcije Jezne brigade pogosteje škodile socialni revoluciji, kot ji koristile. To je bilo predvsem izhodišče za anarhiste tradicionaliste, ki so revolucionarno kritiko in akcije omejevali na časopise, letake, plakate in druge publikacije, s katerimi so poskušali vplivati na revolucionarno razpoloženje delavskih množic.

Mlajši in hkrati manjši del anarhističnega gibanja v Veliki Britaniji je zagovarjal neposredno akcijo in oboroženi boj, ki se ga je lotila Jezna brigada. Konec 60. in začetek 70. let je britansko politično sceno zajel val nezadovoljstva industrijskih delavcev, ki so se po hitrem zvišanju standarda v 50. in začetku 60. let soočili s stagnacijo in prvo povojno krizo. Obenem je leta 1968 nastalo revolucionarno študentsko gibanje. To so bili socialni in politični okviri, v katerih je nastala Jezna brigada, revolucionarni subjekt razrednega boja.

Metode tega boja so bile nasilne, cilji pa institucije represivnega državnega aparata, izkoriščevalski odnosi v industriji in potrošništvo. Neposredni odgovori na državno represijo so bili bombni napadi na računalniški center Scotland Yarda in vojni rekrutni center, kot tudi na hiše policijskih in sodnih uradnikov. Veliko več je bilo napadov na lastnino kapitalistov. Kar vrstili so se bombni napadi na poslovna poslopja in resorna ministrstva ter lastnino industrialcev in resornih ministrov. Napada na kombi BBC in Biba's butik sta bila uperjena na uničenje stereotipov in alienacijo v potrošniki družbi, kjer je prevladal spektakel.

²³ Člane osmerice Stoke Newington so v časopisih obtoževali 'orgije', 'bizarni seks', 'anarhistična zborovanja', 'narkomanijo', 'neplačane račune' itn. (Vague, 1997, str. 115)

²⁴ Oleg Bitov je leta 1985 za Viking Penguin objavil knjigo *Bitov's Britain*. Govori o Sedmerici iz Stoke Newingtona ali Jezni brigadi, za katero je do sojenja veljalo, da jo sestavlja študentska anarhistična mladina. Potem je na sojenju obramba prišla do spoznanja, da sedmerica pripada britanski in ameriški tajni službi. Ob tej zgodbi, ki lahko služi za filmski scenarij, močno dvomijo vsi resni analitiki, še posebej zato, ker je Bitov delal za KGB. (Meltzer, 1996, str. 5)

²⁵ Situacionisti ponavadi nimajo razredne zavesti in v glavnem nasprotujejo vsaki obliki aktivnega odpora. "Celo početje 'družbe spektakla' je samo šala, ki se končuje z diverzijo v umetniški galeriji." (Meltzer, 1996, str. 8)

Jezna brigada je pomenila nevarnost za celotno britansko ureditev. Zato je država vložila veliko policijskega navora, da bi ustavila delovanje brigadistov. Tudi kazni so bile primerne državnemu vrednotenju početja jezne brigade in ne majavim dokazom. Iz sojenja so naredili spektakel, ki so ga spremljale različne medijske zgodbe o početju domnevnih brigadistov²³. Med najbolj intrigantne analize Jezne brigade sodi Bitova knjiga *Britanija*²⁴, v kateri avtor Oleg Bitov z veliko domišljije za edine pripadnike Jezne brigade imenuje peterico britanskih policijskih agentov in dva agenta Cie (Meltzer, 1996, str. 4). Na drugi strani pa Meltzer ne izključuje možnosti, da je bila Jezna brigada samo krinka za početje IRSM in Skupine prvega maja, pri čemer izključuje vsako povezavo s situacionisti²⁵ in Jezni brigadi pripisuje anarhistična izhodišča, kar se je potrdilo tudi v dejavnostih Jezne brigade v 80-ih letih.

Jezno brigado so analitiki samo različno dojemali. Gre za to, da je obstajala. Bila je ena redkih majhnih skupin posameznikov in posameznic, ki jim je uspelo izzvati državo in jo razkrinkati. Državi pa ni uspelo razkrinkati Jezne brigade. Brigadisti so bili del neuničljive panevropske urbane gverile, ki je oznamovala svoj čas in izpisala pomembna poglavja revolucionarne evropske politične zgodovine. Prava zgodba o Jezni brigadi bo napisana šele takrat, ko se bodo brigadisti odločili za obujanje spominov.

LITERATURA:

- Angry Brigade, the 1967–1984**, Documents and Chronology, 1993, Elephant editions, London.
- CASTANEDA, G. JORGE (1994): **Utopia Unarmed – The Latin American Left After The Cold war**, Vintage Books, New York.
- HOME, STEWART (1991): **The Assault on Culture – Utopian Currents from Lettrisme to Class War**, AK Press, Stirling.
- MELTZER, ALBERT (1996): **I Couldn't Paint Golden Angels**, AK Press, London-Edinburgh-San Francisco.
- Raven, the: **Anarchist Quarterly**, #13, January-March 1991, Freedom Press.
- RUBENSTEIN, E. RICHARD (1987): **Alchemist of Revolution, Terrorism in the Modern World**, I. B. Tauris & Co Ltd, London.
- Situationist International**, review of the American section of the S.I, n#1, june 1969, SI, New York.
- VAGUE, TOM (1997): **Anarchy in the UK – The Angry Brigade**, AK Press, London Edinburgh-San Francisco.
- WOODCOCK, GEORGE (1986): **Anarchism – A history of Libertarian Ideas and Movements**, Penguin, London.